

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 har **Sverige** gett **ungefär 128 miljarder kronor i stöd** (siffror runt **februari 2026**).

Fördelning av stödet

- **Militärt stöd: cirka 103 miljarder kronor**
- **Civilt och humanitärt stöd: cirka 24,7 miljarder kronor**

Artikel 1

Ukrainas luftförsvar sätts under press när kriget mot Iran tömmer vapendepåer.

Av Aliaksandr Kudrytski och Gerry Doyle
10 mars 2026 kl. 16:45 UTC

Ukraina kan komma att stå inför uttömda luftförsvarslager när det USA-ledda kriget mot Iran förbrukar de globala lagren av Patriot-missiler – det mest värdefulla vapnet som Kiev har i sin arsenal mot de ihållande ryska attackerna.

Iran har avfyrat mer än 2 100 attackdrönare och minst 688 ballistiska missiler sedan kriget började, enligt en analys från Bloomberg. Det har fått USA och dess allierade att avfyrat mer än 1 000 PAC-3-interceptorer, vilket sätter press på leveranserna världen över och väcker oro över hur snabbt de kan ersättas.

För president **Volodymyr Zelenskyy** innebär det också att hans lands allierade, inklusive USA, kan hålla hårdare i sina egna missiler. Den ukrainske ledaren sade att Kiev totalt har fått

600 PAC-3-missiler sedan Ryssland invaderade landet för fyra år sedan – färre än antalet som avfyrats i Gulfregionen under de senaste elva dagarna.

En soldat med en interceptor-drönare som används för att skydda mot ryska drönarattacker i östra Ukraina.”

Ukraina har haft som praxis att främst reservera sina Patriot-system för mer avancerade ballistiska missiler och kryssningsmissiler, såsom hypersoniska **Kh-47M2 Kinzhal** och **3M22 Zircon** – vapen som Ryssland tidigare hävdade inte kunde skjutas ner. Myndigheter i Kiev har blivit förvånade över att Gulfstater använder PAC-3-missiler för att skjuta ner lågkostnadsdrönare.

Ballistisk missil Kh-47M2 Kinzhal som bärs av MIG 31

Den tyska regeringen sade på tisdagen att den tillsammans med flera europeiska allierade kommer att bidra med ytterligare 35 interceptordrönare till Ukraina. Europa har tagit över huvuddelen av finansieringen av militärt stöd till Kiev sedan president **Donald Trump** återvände till Vita huset förra året. Men de flesta avancerade vapnen köps från USA inom ett NATO-stödd program som har lockat löften om mer än 4 miljarder dollar.

Flera EU-länder varnade vid ett stängt möte i Bryssel förra veckan för en global brist på interceptordrönare, rapporterade Bloomberg News.

Vissa tjänstemän noterade att dessa försvarsvapen kan bli ännu mer sällsynta om kriget i Mellanöstern drar ut på tiden. Europa har redan tagit från sina lager för att stödja Ukraina, enligt personer med insyn i mötet.

Zelenskyj har sagt att han är beredd att dela sitt lands expertis i att skydda sig mot sprängladdade iranska Shahed drone-drönare i utbyte mot Patriot-missiler.

Den plötsliga kapplöpningen hade kunnat undvikas. Ukraina har i månader erbjudit sina anti-drönarsystem till USA och dess allierade, enligt en person med insyn i frågan.

Zelenskyj föreslog att USA skulle köpa eller samutveckla ukrainsk drönarteknik som testats på stridsfältet, vilket också skulle kunna hjälpa till att bekämpa drönare som används av Iran, sade personen, som talade anonymt.

Svärmar av drönare

Under de senaste månaderna har amerikanska tjänstemän visat sina ukrainska motsvarigheter kartor över var Kiev anti-drönarexpertis skulle kunna användas, inklusive baser i Mellanöstern, Europa, Japan och Sydkorea. Men diskussionerna ledde inte till något storskaligt samarbete, sade personen.

“Gud förbjude att någon använder något mot er, men ni måste veta att ni kommer att behöva tiotusentals drönare”, sade Zelenskyj att han varnade sina allierade om i oktober. “Det är kombinerade attacker som fungerar.”

Medan vissa inköp av amerikanska vapen som Ukraina efterfrågat har genomförts – till stor del finansierade av Ukrainas främst europeiska partners – tog USA inte Ukrainas erbjudande om drönarsamarbete på allvar, sade personen. Intresset förblev begränsat tills iranska attacker började slå mot Gulfstaterna.

Den amerikanska administrationen avvisade dock beskrivningen. Vita husets talesperson Anna Kelly sade i ett svar till Bloomberg att denna framställning från “fega anonyma källor” inte är korrekt.

Antalet iranska attacker runt Persiska viken har minskat med cirka 90 % sedan kriget började eftersom “deras ballistiska missilkapacitet håller på att slås ut helt”, sade Kelly. Hon menade att det visar att försvarsminister Pete Hegseth och militären “gjorde ett otroligt jobb med att planera för alla möjliga svar” från Iran.

Krisen har skapat möjligheter för Ukrainas försvarsindustri, eftersom stater i Persiska viken och västliga allierade upptäcker brister i sin förmåga att möta svärmar av relativt billiga, sprängladdade drönare som följer med missilangrepp och förvirrar samt överbelastar luftförsvaret.

Ukraina har byggt upp ett lagerbaserat system för tidig varning och luftförsvar mot ryska drönare, där man kombinerar elektronisk krigföring, mobila eldenheter och attackflygplan som skjuter ner obemannade luftfarkoster med kanoner, samt inhemskt producerade interceptorer.

Ukraina har fått omkring 11 förfrågningar om militärt stöd – drönarinterceptorer, system för elektronisk krigföring och utbildning – sade Zelenskyj på X på måndagen. USA är ett av länderna som ber om hjälp, tillade han.

Kiev försöker dra nytta av denna efterfrågan utan att undergräva sin egen krigsinsats. Zelenskyj har upprepade gånger föreslagit att öppna kontrollerad export av vapen för att stärka landets ekonomi utan att tömma dess militära kapacitet. Det ökade intresset ger honom också större förhandlingsstyrka gentemot allierade, eftersom han fungerar som en slags portvakt för export av militär teknik från ukrainska företag.

Skyfall, en av Ukrainas stora drönartillverkare, har fått flera förfrågningar från länder i Mellanöstern om att köpa deras drönare, uppgav företaget på tisdagen. Företaget sade att det omedelbart kan leverera mellan 5 000 och 10 000 enheter och producera resten inom tre månader när regeringen ger klartecken.

“Kiev har en kortsiktig möjlighet att omvandla sin hårt vunna erfarenhet av att bekämpa Shahed-liknande drönarattacker till exportintäkter”, skrev Bloomberg Economics-analytikern Alex Kokcharov i en rapport. “Men dessa vinster kommer sannolikt delvis att motverkas – och möjligen överträffas – av hårdare konkurrens om knappa amerikanskutvecklade luftförsvarsinterceptorer och annan ammunition som Ukraina fortfarande inte kan ersätta i stor skala.”

Sammanfattning

- Kriget mellan USA och Iran gör att stora mängder **Patriot-luftförsvarsmissiler** används, vilket tömmer globala lager.
- Detta kan drabba Ukraina eftersom landet är starkt beroende av Patriot-system mot ryska missiler.
- President **Volodymyr Zelenskyy** säger att Ukraina bara har fått cirka **600 PAC-3-missiler** sedan Rysslands invasion.
PAC-3-missilen (Patriot Advanced Capability-3) är en avancerad luftförsvarsmissil som används för att skjuta ner inkommande hot som ballistiska robotar, kryssningsrobotar och flygplan.
- Samtidigt har över **1 000 interceptormissiler** använts i Mellanöstern mot iranska attacker med drönare och ballistiska missiler.
- Europa försöker hjälpa Ukraina mer militärt, men flera EU-länder varnar för **global brist på luftförsvarsmissiler**.
- Ukraina försöker utnyttja situationen genom att **sälja eller dela sin expertis i drönarbekämpning**, som blivit mycket efterfrågad.

Artikel 2

Iran-kriget belyser Ukrainas snabba uppgång till status som drönarsupermakt

Av David Kirichenko.

Ukrainska experter på drönarkrigföring anlände till Mellanöstern denna vecka för att hjälpa till att försvara regionen mot iranska attackdrönare. Team av ukrainska specialister kommer att hjälpa till att samordna luftförsvarsoperationer i Qatar, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten, och de kommer också enligt uppgifter att arbeta tillsammans med amerikanska kollegor för att skydda amerikanska militärbaser i Jordanien.

Nyheten om dessa historiska utplaceringar kom också exakt ett år efter Ukrainas president Zelenskyjs ökända möte i Ovala rummet med USA:s president Donald Trump, där den amerikanske ledaren sade till sin ukrainska motpart: "Du har inga kort på hand." Tolv månader senare verkar det dock som att Zelenskyj faktiskt har några trumfkort i sin egen hand.

Kriget med Iran har lett till en plötslig ökning i den internationella efterfrågan på Ukrainas unika expertis inom drönarkrigföring. I takt med att striderna spridit sig över Gulfregionen vänder sig allt fler stater nu till Kiev för stöd i sina försök att motverka svärmar av iranska attackdrönare som hotar att överbelasta eller uttömma konventionella luftförsvarssystem baserade på missiler.

Ingen är bättre rustad att möta denna utmaning än Ukraina. Sedan 2022 har ukrainarna fått oöverträffad erfarenhet av att försvara sitt land mot massiva ryska drönarattacker nästan dagligen. De har lärt sig att göra detta på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt genom att använda en rad olika verktyg, inklusive billiga avlyssningsdrönare, avancerade övervakningssystem, elektronisk krigföringsutrustning och beväpnade helikoptrar.

Sedan striderna bröt ut i Mellanöstern har Ukraina signalerat en vilja att dela sina erfarenheter av drönarkrigföring med USA och dess allierade i Gulfregionen.

Kievs erbjudande har snabbt accepterats. Som ett resultat är de ukrainska drönarförsvarteam som nu skickas till Mellanöstern sannolikt bara de första av många. **Även andra uppmärksammar detta. Berlin bekräftade denna vecka planer på att låta ukrainska experter utbilda tyska soldater, medan Rumänien presenterade ett stort gemensamt projekt för att tillsammans med Ukraina producera drönare.**

Detta har en djupgående effekt på Ukrainas internationella image. Fram tills nyligen betraktades Ukraina allmänt som ett land med begränsat inflytande som var starkt beroende av väst för sin överlevnad. I ljuset av den senaste utvecklingen framträder nu en radikalt annorlunda bild av Ukraina som en värdefull säkerhetspartner och en betydande militärmakt i egen rätt.

Håll dig uppdaterad

När världen följer den ryska invasionen av Ukraina levererar Ukraine Alert från Atlantic Council expertinsikter och analyser om Ukraina två gånger i veckan direkt till din inkorg.

Ukrainas uppgång till status som drönarsupermakt har varit anmärkningsvärt snabb. Landet började först experimentera med användningen av drönare på stridsfältet efter Rysslands första invasion 2014. De stora genombrotten kom dock först efter den fullskaliga invasionen 2022.

På bara fyra år har Ukraina gått från en försvarsteknisk startup till en global ledare inom drönarkrigföringens konst. Denna anmärkningsvärda utveckling beror till stor del på Ukrainas livliga teknologisektor före kriget och landets starka entreprenörsanda, vilket tillsammans har accelererat utvecklingen av en inhemsk drönartillverkningsindustri under kriget. Den existentiella karaktären hos det ryska hotet har också spelat en avgörande roll och gett lokala producenter och statliga tjänstemän all motivation de behöver för att undanröja hinder och maximera den inhemska produktionen.

Ukrainska tjänstemän insåg tidigt under kriget att de inte kunde förlita sig på att västliga partners skulle leverera nödvändiga vapen och ammunition i tid och i tillräckliga mängder. Att prioritera massproduktion av relativt billiga drönare identifierades därför som Ukrainas mest realistiska strategi när landet försökte motverka Rysslands ofta överväldigande fördelar när det gäller manskaper och konventionell eldkraft. Resultaten talar för sig själva. När den fullskaliga invasionen började hade Ukraina bara ett fåtal drönartillverkare. År 2026 väntas den inhemska produktionen nå sju miljoner drönare.

Ukrainas strategiska fokus på drönare har förändrat kriget på land, i luften och till havs. **Omkring tre fjärdedelar av alla ryska förluster på slagfältet orsakas nu av ukrainska drönare.** Samtidigt gör en drönardominerad dödszon som sträcker sig över mer än tio kilometer på vardera sidan av frontlinjerna större offensiva operationer mycket farliga för angriparna. När den ryska invasionen går in på sitt femte år är Ukrainas ”drönarmur” nu nyckeln till landets försvarsstrategi.

Till sjöss har Kiev använt inhemskt utvecklade sjödrönare för att bryta den ryska blockaden av Ukrainas hamnar i Svarta havet och neutralisera omkring en tredjedel av hela Rysslands Svartahavsflotta. Efter en rad marina förödmjukelser tvingades Putin dra tillbaka resten av sina krigsfartyg från Krim till relativ säkerhet inne i Ryssland.

Ukrainas sjödrönare blir dessutom allt mer sofistikerade. Vissa nyare modeller har utrustats med luftvärnsmissiler, medan andra har fungerat som små hangarfartyg för mindre drönare. Denna kreativa användning av maritima drönarteknologier har gjort det möjligt för Ukraina att få övertaget i striderna i Svarta havet, trots att landet knappt har någon konventionell flotta.

Ukrainas växande drönararsenal inkluderar också långdistansdrönare som gör det möjligt att slå mot mål djupt inne i Ryssland. Under de senaste åren har Kiev intensifierat attacker mot militära och industriella anläggningar mer än tusen kilometer från den ukrainska gränsen. Detta har utvidgat krigets geografiska omfattning och fört Putins invasion hem till Ryssland på sätt som Kremls propagandamaskin inte kan censurera.

Ukrainas nya vänner i Golfregionen är främst intresserade av Kievs avlyssningsdrönarteknologi. Dessa vapen har utvecklats som svar på Rysslands egen innovativa användning av attackdrönare. Sedan Ryssland fick ritningar från Iran under krigets tidiga skede har landet avsevärt uppgraderat sin flotta av Shahed-drönare för att göra dem större, snabbare och mer manövrerbara. Moskva har också kraftigt ökat produktionen, vilket möjliggör betydligt större nattliga attacker mot mål över hela Ukraina.

De ukrainska myndigheterna har svarat på detta eskalerande ryska bombardemang genom att utveckla en serie avlyssningsdrönare som kan massproduceras till en bråkdel av kostnaden för traditionella luftvärnsmissiler. Kunder, inklusive oljejätten Saudi Aramco, sägs nu stå i kö för att köpa dessa ukrainska avlyssningsdrönare.

När Rysslands president Vladimir Putin inledde den fullskaliga invasionen av Ukraina i februari 2022 förväntade han sig en enkel seger och lovade att ”demilitarisera” landet. Med ukrainska drönarspecialister som nu utbildar NATO-styrkor samtidigt som de skyddar gulfstater och amerikanska militärbaser kan man tryggt säga att detta försök till demilitarisering har slagit tillbaka på ett spektakulärt sätt.

I stället för att lämna Kiev avväpnat och försvarslöst har kriget som Putin startade för fyra år sedan förvandlat Ukraina till en drönarsupermakt. Denna nya status förändrar redan omvärldens syn på landet och kommer sannolikt att ytterligare stärka Ukrainas geopolitiska ställning när fler länder vill dra nytta av Kievs expertis inom drönarkrigföring. Zelenskyj har uppenbarligen gott om kort på hand – och är redo att spela dem.

Ukrainska experter på drönarkrigföring anlände till Mellanöstern denna vecka för att hjälpa till att försvara regionen mot iranska attackdrönare. Team av ukrainska specialister kommer att hjälpa till att samordna luftförsvarsoperationer i Qatar, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten, och de kommer också enligt uppgifter att arbeta tillsammans med amerikanska kollegor för att skydda amerikanska militärbaser i Jordanien.

Nyheten om dessa historiska utplaceringar kom också exakt ett år efter Ukrainas president Zelenskyjs ökända möte i Ovala rummet med USA:s president Donald Trump, där den amerikanske ledaren sade till sin ukrainske motsvarighet: "Du har inte korten." Tolv månader senare verkar det dock som att Zelenskyj faktiskt har några egna trumfkort.

Kriget med Iran har lett till en plötslig ökning i den internationella efterfrågan på Ukrainas unika expertis inom drönarkrigföring. När stridigheterna har spridit sig över Gulfregionen vänder sig allt fler stater nu till Kiev för stöd i sina försök att motverka svärmar av iranska attackdrönare som hotar att överbelasta eller utmatta konventionella luftförsvarssystem baserade på missiler.

Ingen är bättre rustad att hantera denna utmaning än Ukraina. Sedan 2022 har ukrainarna skaffat sig oöverträffad erfarenhet av att försvara sitt land mot massiva ryska drönarattacker nästan dagligen. De har lärt sig att göra detta på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt genom att använda ett brett spektrum av verktyg, inklusive billiga interceptor-drönare, avancerade övervakningssystem, elektronisk krigföringsutrustning och helikopterbeväpning.

Sammanfattning

Texten beskriver hur Ukraina snabbt har blivit en ledande makt inom drönarkrigföring. Ukrainska experter skickas nu till Mellanöstern för att hjälpa länder som Qatar, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten att försvara sig mot iranska attackdrönare. Erfarenheterna från kriget mot Ryssland sedan 2022 har gjort Ukraina mycket skickligt på att bekämpa drönarattacker på ett kostnadseffektivt sätt.

Ukrainas satsning på massproduktion av drönare har förändrat kriget både på land, till havs och i luften. Drönare orsakar en stor del av de ryska förlusterna och används även för attacker långt inne i Ryssland. Samtidigt har Ukrainas teknologi och erfarenhet gjort landet till en viktig säkerhetspartner för andra länder.

Kriget som skulle försvaga Ukraina har istället gjort landet till en **drönarsupermakt med växande internationellt inflytande**.

Artikel 3

Först Ukraina, nu Iran: en ny era av drönarkrigföring tar form.

Rök stiger i **oljebranschområdet i Fujairah** efter en brand som orsakats av vrakdelar från en drönare som skjutits ner av luftförsvaret, i Fujairah i **Förenade Arabemiraten**, den 3 mars 2026.

Operation Epic Fury och Irans svar på de pågående amerikanska och israeliska attackerna är tydliga bevis på att vi nu befinner oss i en era av **"precis masskraft"** i krigföring – det vill säga **användningen av stora mängder billiga, allt mer autonoma system med mycket hög precision**. Med andra ord finns det idag betydligt fler drönare på slagfältet, men inte de typer man minns från kriget mot terrorismen. Detta visar att lärdomarna från kriget i Ukraina, som nu har pågått i mer än fyra år, påverkar hur USA, Iran och Israel agerar. Världen bevittnar spridningen av en ny form av krigföring.

USA är inte längre den passagerare som landet en gång var i detta nya krigsformat. Den första vågen av amerikanska attacker inom ramen för **Operation Epic Fury** markerade den första operativa användningen av **LUCAS** (Low-Cost Unmanned Combat Attack System). Systemet är omvänt konstruerat från den iranska drönaren **Shahed-136** och är en långräckviddig engångsattackdrönare som kan cirkulera över ett område innan den slår till. Den utvecklades snabbt genom Pentagons upphandlingsprocess på bara arton månader och infördes nyligen i **U.S. Central Command (CENTCOM)** i december 2025.

USA:s användning av LUCAS visar att Pentagon har tagit till sig vissa lärdomar från kriget i Ukraina. Under de fyra år som gått sedan Rysslands invasion i februari 2022 har världen sett hur den första moderna konflikten i Europa sedan andra världskriget förändrar vårt sätt att tänka kring militära förmågor. På samma sätt som Gulfkriget kom att kallas det första **"rymdkriget"** – på grund av den plötsliga spridningen av rymdbaserade teknologier som satellitkommunikation och GPS – kan kriget mellan Ryssland och Ukraina samt konflikten med Iran ses som de första **AI-krigen, fullskaliga cyberkrigen, kommersiella rymdkrigen och naturligtvis drönarkrigen**.

Artikel 4

Precis masskraft når Mellanöstern **(Komplettering till Artikel 3)**

Den viktigaste lärdomen från kriget i Ukraina är att världen har gått in i en tidsålder av **precis masskraft**. Det är en era där både stater och icke-statliga aktörer – stora makter såväl som mindre länder – kan använda billiga precisionsvapen och sensorer i stor skala, både på korta och långa avstånd.

Ukraina visar också hur drönare kan fungera både som **komplement och ersättning** för många olika vapensystem på stridsfältet. Vissa drönare fungerar som artilleri, kryssningsrobotar eller torpeder, medan andra används som spaningsflyg eller bombplan. Även om varje enskilt system inte är lika avancerat som de dyra system USA använder – till exempel stridsflygplan eller ubåtar – ger de **stor slagkraft till betydligt lägre kostnad**. Dessutom kan de produceras och användas snabbt när hotet är akut.

Iran har i sin tur förlitat sig kraftigt på sina **billiga ballistiska robotar och särskilt drönaren Shahed-136**, som inspirerade LUCAS. Shahed-136 kostar bara mellan **20 000 och 50 000 dollar per enhet**, har en räckvidd på upp till **2 000 kilometer** och använder precisionsstyrning som gör att den träffar sitt mål om den inte skjuts ner. Vissa bedömare menar att Iran kan ha dragit nytta av Rysslands omfattande användning av Shahed-drönare i Ukraina och därför förbättrat dem med till exempel **antistörningsantennor och navigationssystem som är mer motståndskraftiga mot elektronisk krigföring**.

Hittills har Iran avfyrat **tusentals engångsattackdrönare** och ett minskande antal ballistiska robotar mot Israel, amerikanska baser i Mellanöstern och andra länder i regionen.

Dessa attacker har orsakat kaos och förstörelse, men **drönarattackerna utgör en särskild utmaning**. En sådan attack ledde till att sex amerikanska soldater dödades, och CENTCOM bekräftade senare dödsfallet av en sjunde soldat i en annan attack. Även om de flesta iranska drönare har skjutits ner har deras kontinuerliga användning belastat USA:s och andra länders resurser och förstört viktiga försvarssystem, inklusive amerikanska radaranläggningar.

Kriget i Ukraina visar att försvarare ofta kan skjuta ner upp till **80 procent av drönarattackerna**, men att stoppa stora svärmar kräver mycket resurser. Om **20 procent ändå når fram** kan det fortfarande innebära många förödande träffar när antalet drönare ökar. En del av Irans strategi är därför att använda sina billiga robotar och drönare för att **sätta konstant press på USA, Israel och deras partner**, så att deras begränsade luftförsvarssystem till slut tar slut.

Kostnadsproblemet i luftförsvar

Utmaningen för USA och dess partner är dubbel. För det första är **försvarssidan ekonomiskt missgynnad**. Att använda luftförsvarssystem kan kosta **5 till 100 gånger mer** än vapnet som skjuts ner. En avancerad **Patriot-robot** kostar cirka **4 miljoner dollar**, medan drönaren den skjuter ner kan kosta omkring **35 000 dollar**. Även ett billigare system som **Coyote** kostar cirka **125 000 dollar per avfyrning**.

För det andra finns det **begränsade lager av luftförsvarsrobotar**, och det tar tid att producera fler. Redan två dagar efter krigets början rapporterade amerikanska medier om möjliga brister. Gulfstater kan få slut på luftförsvar inom en vecka om Iran fortsätter sina attacker. Förenade Arabemiraten rapporterade till exempel att de redan hade attackerats med **174 ballistiska robotar, 8 kryssningsrobotar och 689 drönare**.

Omvärdering av begreppet "drönare"

Texten påpekar också att det är missvisande att kalla alla dessa system för "**drönare**", eftersom begreppet omfattar många olika typer av militära system:

- **Taktiska spaningsdrönare**
- **HALE/MALE-drönare** (lång uthållighet på hög eller medelhöjd) som Turkiets Bayraktar TB2
- **Engångsattackdrönare** som Shahed-136
- **FPV-drönare** som används på kortare avstånd i Ukraina
- **Avancerade samarbetande stridsflygplan** som fungerar som "lojala wingmen" till bemannade stridsflygplan

Dessa system fyller helt olika roller på slagfältet och bör därför analyseras separat.

En ny era av krigföring

Kapaciteter som bygger på **precis masskraft** kan snabbt skalas upp eftersom de bygger på kommersiell produktion, artificiell intelligens och billig precisionsstyrning. Iran, Ryssland och Ukraina visar att det är möjligt att producera **tiotusentals eller till och med miljontals drönare per år**.

Ryssland har till exempel sagt att de siktar på att producera **upp till 1 000 Geran-2-drönare per dag** (deras version av Shahed-136). Samtidigt producerar USA betydligt färre av sina mer avancerade och dyra vapensystem.

Slutsatsen är att **precis masskraft sannolikt kommer att bli ett normalt inslag i framtidens krig**, på samma sätt som kulsprutor och stridsvagnar blev i tidigare epoker. Alla militärer måste ta detta på allvar – särskilt USA, som idag lägger **mindre än 0,5 procent av sin försvarsbudget** på denna typ av kapacitet.

Sammanfattning

Texten beskriver hur krigföring går in i en ny era som kallas ”**precis masskraft**”, där stora mängder billiga och precisa drönare används i strid. Erfarenheterna från kriget i Ukraina har påverkat hur länder som USA, Iran och Israel utvecklar och använder dessa system. USA har till exempel börjat använda drönarsystemet **LUCAS**, som bygger på den iranska **Shahed-136**.

Iran använder stora mängder billiga drönare och robotar för att pressa motståndarnas luftförsvar, eftersom det är mycket dyrare att skjuta ner dem än att producera dem. Samtidigt finns det begränsade lager av luftförsvarsrobotar, vilket gör att försvarssidan riskerar att få slut på resurser.

Texten menar också att begreppet ”**drönare**” omfattar **många olika typer av system** med olika roller på slagfältet. Slutsatsen är att massproduktion av billiga precisionsvapen sannolikt kommer att bli en **central del av framtidens krigföring**.

Artikel 5

Zaluzhnyi: Varför krig upprepas och världsledare misslyckas med att agera

Valerii Zaluzhnyi, Ukrainas ambassadör i Storbritannien, går vid Downing Street i London, Storbritannien, den 17 mars 2026.

”Endast de döda kommer att få se slutet på kriget.”

Denna inskription finns inte av en slump på väggen i Imperial War Museum i London. Det är världens ledande institution i sitt slag, skapad för att ge besökare förståelse för världskrigens historia och deras påverkan på samhället.

När museet öppnade 1917 var författaren till citatet, George Santayana – en av de främsta representanterna för amerikansk kritisk realism, en erkänd klassiker inom amerikansk filosofi samt en känd författare och publicist – 54 år gammal. Själva inskriptionen dök dock upp först 19 år efter museets öppnande och 14 år efter att formuleringen publicerades i hans berömda verk *Soliloquies in England* (1936).

Kanske kan ett besök på detta museum en dag hjälpa någon som fattar globala beslut att förstå vad det egentligen är som gör krig möjliga.

Och viktigast av allt – även om det inte finns tid för långa föreläsningar eller sömnlösa nätter under studietiden – att förstå att historiens cykliska natur existerar just för att undvika de misstag som leder till stora förluster av liv.

Denna cykliska natur har nu fört oss till en punkt där det fortfarande är möjligt att fatta beslut om vad som ska göras härnäst. Om man accepterar att kriget som pågått i 13 år i Europas centrum uppfattades av dem som kunde ha fattat globala beslut – men inte gjorde det – på grund av försök att hantera Rysslands expansionssträvan, då kan de senaste händelserna i Mellanöstern, den största konflikten i regionen under 2000-talet, inte längre förklaras som något enbart regionalt. Och allt tyder på att detta inte är slutet.

Finns det ett samband mellan dessa två största konflikter i Europa och Mellanöstern? Finns det något gemensamt som lett – och fortsätter att leda – till stora förluster?

Enligt min mening: ja. För det första blev allt detta möjligt på grund av brist på vilja, ansvar och mod att fatta globala beslut. Eller kanske finns det ingen som kan fatta dem.

Både München och Davos har tyvärr blivit medieplattformar snarare än forum för verkliga lösningar inom ekonomi och säkerhet. Samtidigt är både kriget i Europa och kriget i Mellanöstern globala problem, även om de inte utkämpas av massiva allierade arméer.

Historien har redan visat detta: oförmåga eller ovilja att fatta beslut i tid, och att förlita sig på tur eller andras klokhet, leder till eskalerande konflikter.

Det var kriget i Europa som först underminerade möjligheten till diplomati och senare internationell rätt – både i teori och praktik. När balansen förstörs på en plats, leder det till att den förstörs på andra håll. Och så fortsätter det – tills ett globalt krig bryter ut, eller tills mängden lokala konflikter når samma nivå i intensitet och konsekvenser.

Det handlar om globala lösningar baserade på historiska lärdomar – lärdomar från generationer som inte längre finns kvar.

Varje krig har alltid två konsekvenser:

För det första: någon vinner och någon förlorar. Krig är ett verktyg för att genomdriva politik med våld. Hjältar skapas, historia skrivs om, och vissa ser krigets slut endast genom sin egen död.

För det andra: varje krig bär inom sig fröet till nästa – precis som en epidemi. Exempelvis bidrog villkoren i Versaillesfreden efter första världskriget till missnöje i Tyskland och ledde till andra världskriget.

På liknande sätt försöker Ryssland, efter att ha förlorat kalla kriget, återta inflytande genom militär makt.

Det var tack vare insikter från ledare som Churchill, Roosevelt och andra som världen lyckades skapa en relativt stabil fred efter andra världskriget.

Idag har kriget förändrats i grunden. Den rysk-ukrainska konflikten har visat att modern teknik – särskilt drönare – har förändrat krigföringens natur. Även mindre resursstarka länder kan nu uppnå betydande militär kapacitet.

Traditionellt finns två strategier i krig:

- **Snabb seger**
- **Utmattningskrig**

Om en konflikt övergår i utmattning blir den extremt kostsam och svår att vinna.

Särskilt farlig är utvecklingen av så kallade **“kill zones”** – områden kontrollerade av drönare där varken människor eller fordon kan överleva.

Det är ett misstag att försöka förvandla soldater till maskiner – även om tekniken utvecklas snabbt.

Samtidigt är det i praktiken omöjligt att förutse hur dagens konflikter kommer att utvecklas eller sluta.

All världens uppmärksamhet riktas nu mot Mellanöstern. Men erfarenheter från tidigare krig räcker inte längre för att förstå dagens verklighet.

Kriget är fortfarande det mest fruktansvärda som mänskligheten har skapat.

Som ett kulturellt exempel nämns filmen *Black Hawk Down* (2001), som visar de mänskliga konsekvenserna av krig. Bakom varje konflikt finns tusentals individuella öden.

När det gäller Somalia visar situationen 2025 hur konflikter kan leda till långvarig splittring och parallella system.

Slutligen bör alla som reflekterar över framtiden ställa sig några viktiga frågor:

- Vilka misstag gjordes före tidigare stora krig?
- Vilken roll spelar politiker och militär?
- Vad avgör krig – människor eller teknik?
- Kan båda sidor ha fel? Sammanfattning
- Hur viktigt är institutionellt lärande jämfört med individuellt ledarskap?
- Vad riskerar vi att misstolka från tidigare krig?

Kanske kan dessa frågor hjälpa oss att förstå verkligheten bättre.

Och som en symbolisk detalj: inträdet till museet i London är gratis.

Sammanfattning

Texten utgår från citatet *“Endast de döda ser krigets slut”* och reflekterar över krigets natur, historia och konsekvenser.

Huvudpoängen är att krig återkommer eftersom människor inte lär sig av historien. Brist på mod, ansvar och förmåga att fatta globala beslut leder till att konflikter eskalerar och sprider sig. Både kriget i Europa (Ryssland–Ukraina) och konflikterna i Mellanöstern ses som exempel på detta.

Författaren menar att varje krig har två följder:

1. Någon vinner och någon förlorar – krig används för att driva politik med våld.
2. Varje krig skapar förutsättningar för nästa.

Historiska exempel, som Versaillesfreden, visar hur felaktiga beslut kan leda till nya konflikter.

Texten betonar också att modern krigföring har förändrats kraftigt, särskilt genom ny teknik som drönare, vilket gör framtida krig svårare att förutse och potentiellt ännu farligare.

Slutsatsen är att världen står inför ett avgörande val: att antingen lära av historien och skapa hållbar fred – eller riskera en ny storskalig global konflikt.

Lars Navander